

Kmalu je priletela do Rima vest, da je rimska posadka v Sisku pogubljena, zato se je Oktavian, vkljub ostrim zimi, precej tje podal. Prisedši v Sisek, se je prepričal, da je ona povest bila pregnana, vendar nakanili so Sisčani posadko vjeti in pokončati, ki pa je vendar bila srečno ušla. Nastala je bitka tridnevna, v kateri je Oktavian sopet viteštvo dobil; al tudi še sedaj je s Sisčani krotko postopal, poprejšnjo pomirje ponovil, in tudi z inimi Panoni do prijateljstva stopil. (Obširniše Severini „Panonia“ lib. III. cap. 3.)

Mir pa ni dolgo trajal; Panoni so leta 15. pred Kristusom sè sorodnimi Noričani združeni v Istro planili, al od Publia Silia in njegovih legatov Korvina Messale, Germanika, Pisona, Lepida in Vibia, posebno pa od Agrippe in Tiberia bili so potolčeni. Nasledek te vojne je bil, da niso sami Panoni, temuč tudi Noričani do rimskega poddanstva vpadli.

Kratko potem, leta 11. pred Kristusom, se je vzdignilo novo gibanje v Panonii, al brzo je zadušeno bilo, ker proti Panonom je potegnil M. Agrippa, pred katerim so poseben strah imeli.

M. Agrippa je na cesti umrl. Ko pa so to Panoni slišali, tem drzniše so sopet vstali, in v družbi ilirskih Dalmatinov za svobodo se junaško potegnili.

Oktavian tedaj, da rimska država ne bi prišla v veliko nevarnost, pošlje Tiberia z glavnim poveljem proti njim. Tiberi je imel pod svojo zastavo največ galiških Škordiskov, ki so stanovali od gore Šar (mons Skordus) po Hercegovini, gornji Bosni tje do Zemuna do gore „mons Claudius“ v današnji Slavoniji. Po več krvavih bitkah je konečno zmagal in povstalcem vzel orožje, dosti mladenčev, ktere je do daljnih zemelj na prodaj poslal (Sasaneck „Dejiny“ str. 8).

Podjarmljenje Panonov so izvedeli skoro sosedni Dakovje, traško pleme, kateri so čez zamrzli Dunaj (Donavo) leta 9. pred Kristusom stopili, in pobrežne kraje panonske rubili in plenili; Oktavian jih je skozi Lentula segnal nazaj čez Dunaj, na obrambo Panonije pa je na pobrežji Dunaja trdnjave založil, in da rimsko vlado v Panonii in Noriku bolj utrdi, zato je tri legije v teh deželah razstavil; naimer: VIII. Avgusta, XI. Hispanica, XV. Apollinaris (Dudik I. 15).

(Dalje prihodnjič.)

Národne stvari.

Kako se godí pri volitvah deželnih poslancev na Ogerskem.

Marsikoga bo menda mikalo izvedeti, kako se kje drugej volijo deželni poslanci. Videlo se bo iz tega popisa, da naše volitve na Slovenskem so prav tihe in pohlevne mimo ogerskih. Kar pa hočem tu povedati, ni izmišljeno, ampak godilo se je pred mojimi očmi.

V N—yi je bil voliti en deželen poslanec. Štirinajst dni pred volitvijo so se po volilnem okraji vsi pogovori sukali le o prihodnjem deželnem poslancu. Vsled dogovorov so se volilci razcepili na tri stranke, katerih vsaka je imela svojega možá (kandidata). Ti so bili uradnik St., fužinar Br. in duhovnik Schm. F—nya je bila vsa za uradnika St., N—nya pa je omahovala med St. in Br. tako, da je imel Schm. najmanj glasov. Vsaka stranka si je prizadevala, pridobiti si volilcev s tiskanimi priporočili, ki so se razposlala na vse strani, zlasti pa je F—nya napenjala vse žile. Dala si je napraviti mnogo zastav in zastavic z napisom „Eljen St.“ (to je „živio“ St.), rdeče-belo-zelenih (magjarskih) in rdeče-rumeno-modrih (vlaških), s katerimi so hodili po vaséh vabit Vlahov, da bi se zedinili z njimi. Povsod so jih z godbo spremljali cigani. To in pa vino, s katerim

so napajali volilce, je bilo sredstvo, s katerim so zvijačno na svojo stran vabili Vlahe. Dan na dan so v F—nyo iz vasi dohajala ugodna poročila za kandidata St.

Ko pride dan volitve, vrelo je vse v N—nyo. F—ci se že ob šestih zjutraj v krasni praznični obleki zberejo pred mestno hišo; 60 jih je bilo na konjih; vsak volilec je imel svojo narodno zastavo (bandero) v roki. Mislite si torej 60 volilcev jezdicev in še enkrat toliko volilcev pešcev, vsacega s svojo zastavo, mnogo spremljevalcev tudi z zastavicami in pa mnogo ciganskih godcev pred njimi, in krik „Eljen St.“ ki se je razlegal iz vsega grla po vsem potu do N—nye, in dodajte še nekoliko iz svoje domišljije, pa vam bode pred očmi stala slovesnost, s katero so šli F—njci voliti svojega poslanca. Pred N—nyo se ustavijo, pričakovaje volilcev, ki so imeli priti iz vasi. Volilcem jezdicem in ciganom z godbo je došla naloga, da so naproti jahali vaščanom ter jim priporočali svojega kandidata; pešci pa so stali na cesti pred mestom ter so pozdravili z „Eljen“! vsacega prišlega volilca vaščana, ki je moral z njimi tuliti „Eljen“ St.! Jaz sem se pozneje odpeljal iz F—nye; kolikokrat sem bil na potu ustavljen z „Eljen St.“ tega ne vem povedati, to pa vem, da sem bil že ves hripav, ko sem se bil pripeljal pred N—yo; toda tukaj sem še le moral iz vsega grla vpiti „Eljen St.“ kajti obstopila je mnogobrojna množica moj voz, s ktereга sem moral stopiti.

Okoli 10. ure so se volilci jezdecí vrnili s svojega posla in vsak oddelek je seboj pripeljal volilce vaščane, kolikor jih je dobil na svojo stran. Veseli krik, s katerim je množica sprejela nove došelce, se ne dá popisati. Ob 10. uri N—njci, kateri so bili za poslanca St., pridejo z zastavami iz mesta pozdravit zbrane množice, ktera je narastla na število, skoro nebrojno. Vse se je trlo ljudi, toliko zastav in trakov vihrajočih po zraku nisem še nikjer skupaj videl. Množica se vredi, pojé, kričé in vriskaje se vzdigne ter gré v mesto mimo hiše, kjer stanuje njihov kandidat St., pred mestno hišo, pred katero je velik trg, skoro enak ljubljanskemu sejm-skemu trgu pred hranilnico. Sem dospevši izvedeli smo, da je nasprotni kandidat Sch. odstopil od svojega kandidovanja. Kje pa so volilci, ki so se potegovali za kandidata Br.? Ni jih bilo nikjer videti. — Kar se odpró vežna vrata; iz hiše, kjer stanuje Br., vré množica, s svojo godbo na čelu, naravnost proti mestni hiši. Toda St—ovi stranki so piskači in trobentači bili preglasna godba, zato sklenejo, vzeti jim piskala in trobila. V ta namen planejo nad svoje nasprotnike, jih oklenejo ter od njih zahtevajo bando. Ti jim odgovoré s pestmi. Prične se boj. V malo trenutkih so bile zastave z naslovom „Eljen Br.“ na tleh, raztrgane in poteptane. Br—ova stranka se začne nazaj pomikati; komaj je unesla pete v hišo, iz ktere je bila prišla, in k sreči zaprla vrata, sicer bi bilo mnogo krvavih glav. F—njci, ki so razvpiti, da so najsirovejši, so hoteli vrata razbiti, toda pogovoril jih je vendar njihov župan. Al vrata so ostala zaprta; pred vrata je St—ova stranka hajduke postavila na stražo.

In tako se je imela pričeti volitev; toda volitvena komisija, ker je bila za kandidata Br., ni hotela pričeti volitve, češ, da mora poprej telegrafično poprašati v Pešto, kaj je storiti o taki razdraženosti. Ali se je vprašalo ali ne, tega ne vem; to pa je gotovo, da se je kmalu potem reklo St—ovi stranki, naj gré vèn pred mesto, da si iz svoje zaprtije na dan upajo Br—ovci, ker ti bodo prvi glasovali; po dovršenem tem glasovanju pa naj zopet pridejo v mesto, da glasujejo.

St—ovi privolijo in gredo pred mesto. Al — do treh popoldne ni bilo o volitvi ne sluha ne duha: nikdo ni prišel do glasovanja. S tem odlašanjem je

hotela volitvena komisija utruditi St—ovce, češ, da se bodo naveličali čakati in da grejo domu, tako pa potem zmaga Br. — Al St—ovci so uganili to nakano, zato pa jo razkačeni udarijo v mesto ter viharo zahtevajo, da se pri tej priči prične glasovanje! F—njci, ki so se bili čakaje upijanili, bili bi napadli mestno hišo, ako se ne bi bilo spolnilo njihovo zahtevanje. Prvi so imeli glasovati vaščanje, F—njci pa zadnji, češ, da se vendar kdo naveliča čakati. Al nikomur se ni mudilo domu. Da se glasovanje hitreje dovrši, zato so zahtevali, da ne bi glasovali posamezno, ampak da naj kar zapišejo, da vsa F—nya glasuje za St. Ako jim ne bi bila komisija tega privolila, kar pobili bi jo bili. Pozno zvečer je bila dovršena volitev in St. bil razglašen za poslanc. Volilcem njegovim se je reklo, naj gredó domu; toda odgovorili so, da ne gredó, dokler ni podpisan zapisnik. In res čakali so do polnoči. Po predbranem podpisanim zapisniku se pa mirno razidejo. In tako je bilo viharne volitve konec.

Tako se vršijo volitve na Ogerskem. Ta, ki smo jo tukaj popisali, je še prav mirna bila, ker ni bilo krvavih glav!

Sporočilo o VII. odborovi seji

slovenske Matice v Ljubljani.

Bila je ta seja 4. julija v mestni dvorani vpricho 12 domačih in 1 vnanjega odbornika (g. Božidara Rajča). Prvosednik dr. Vončina pozdravi najprej obče spoštovanega, v kratkem vnovič potrjenega župana dr. E. Costo v imenu slovenske Matice, ktera si je svesta, da bodo smeli tudi vprichodnje zbirati se njeni udje v tej častiti dvorani, in naznani, da po posebnem telegramu slovenski poslanci iz Dunaja srčno pozdravljajo zbrane Matičine odbornike. „Slava“ županu, „slava“ našim poslancem! radostni zakličejo vsi pričujoči.

Ker je zapisnik poslednje odborove seje znan po „Novicah“, se koj potrdi, in tajnik gosp. prof. Lé sar poroča o važnejših dopisih, novih udih, razprodaji in tiskanji družbinah knjig itd. tako-le:

„Slavni odbor! Od zadnje odborove seje, ki je bila 7. marca t. l., pomnožilo se je število Matičinih udov za 95, med kterimi je 9 ustanovnikov in 86 letnikov, tako da je glavni knjigi zadnja številka 1251.

Izmed dopisov navajam:

1. Državni pravdniji v Trstu in Ljubljani se zahvaljuje za knjige, ki jih jima je odbor za njune kaznilnice podaril v VI. seji.

2. Dr. Jož. Muršec, profesor na viši realki v Gradcu, je 13. maja odgovoril, „da mu je čisto po volji, kar je odbor v VI. seji določil gledé obresti Matici darovanega stotnjaka, to je, državnega dolžnega pisma za 100 gold., ktero je sporočil v podporo Slovencem na zagrebškem vseučilišču.“ — Da sklep slavnemu odboru skličem v spomin, pristavim ga tu; glasi se tako-le: „Za obresti tega dolžnega pisma naj se Matičine knjige pošiljajo slovenskim učencem na zagrebški akademiji, dokler ni vseučilišča v Zagrebu.“ Naj slavni odbor danes odloči, kako da se ima izvrševati ta sklep, in sicer:

a) koliko iztisov vsake knjige se ima pošiljati?

b) komu se bodo pošiljale knjige, da jih razdeli med slovenske akademike?

3. Gosp. Anton Balon piše to-le: 1864. l. sem pristopil k Matici kot ustanovnik, a zemljevida slovenske zemlje nisem prejel; prosim toraj, da se mi zemljevid pošlje z letošnjimi Matičinimi knjigami. Kaj o tej prošnji pravi slavni odbor?

4. Furlani Josip, duhovnik v pokoji goriške nadškofije prosi, da se izmed ustanovnikov prepíše med

letnike, a da se mu prva petina njegove ustanovnine vpiše za letnino za pet let. — Naj odbor danes določi, ali se Furlaniju želja spolni ali ne.

5. Goriška okrožna sodnija prosi Matičinih knjig za ondašnje kaznilnice. Naj se tudi ta prošnja reši v današnjem zboru.

Ker se je g. dr. Vojska preselil iz Ljubljane, g. Peter Kozler pa iz Dunaja v Ljubljano, zato se je oni odbornik vpisal med vnanje, ta pa med ljubljanske odbornike.

Kar je bilo v zadnji seji naročeno, dovršilo se je tako-le: Že 8. marca se je g. dr. Miklošič-u odposlala odborova prošnja, da bi blagovolil Matici podariti po enem iztisku vseh svojih knjig, ktere še ima. Niti odgovora niti knjig pa še ni prejela Matica. — Knjigi „štirje letni časi“ in „rudninoslovje“ ste donatisnjeni; — Marnove „česke slovnice“ so nam došle štiri natisnjene pôle; a zvedeli smo danes iz zasobnega pisma, da je tisk dovršen; v koliko iztisih, to nam ni bilo povedano. „Narodni koledar“ se tiska in dovrši še do konca tega meseca. — Presojevalci „Žepičeve latinske čitanke“ in P. Ladislavove „slovnice latinske“ še niso dovršili svojega posla. — Danes ima slavni odbor dovršenima knjigama: „štirje letni časi“ z 3000 iztisi in „rudninoslovja“ z 2000 iztisi določiti prodajalno ceno. Ker se „Koledarju“ in „česki slovnici“ danes še ne dá določiti cena, zato menim, da bode odbor pooblastil predsedništvo, da jo primeri „koledarju“, pisatelju Marnu pa, da jo po dogovoru s predsedništvom nastavi slovnici. — Brž po dovršenem tisku se knjige razpošljejo udom in lahko skliče 3. občni zbor. Naj pa slavni odbor danes sklene, ali se tudi letos vse tri knjige pošljejo letnikom, ali naj to stvar določi 7. §. Matičinih pravil. Če se sklene prvo, naj knjigam tudi za Matičine ude ostane prodajalna cena. Le njemu, ki ob enem kupi najmanj 5 iztisov, naj se prepusté po ceni, po kteri se prepuščajo bukvarjem. To naj veljá tudi o dijakih.

Ker je skoro gotovo, da do 1. januarja 1868. leta pristopi še kdo k Matici, zato bi kazalo, da se letošnje tri knjige dadé vsem novim družbenikom, ako ali ustanovnino ali letnino odrajtajo za 1867. leto.

Novih rokopisov za prihodnje leto Matica ni še prejela nikakoršnih. Tudi se nam ni naznanilo, ali bode moč že prihodnje leto izdati zemljepisni, zgodovinski in statistični popis Slovenskega Štajerja, kterega so obljubili štajerski rodoljubi. To je vzrok, da je tajnik kot odbornik storil nasvet, ki stoji zadnji na današnjem dnevnem redu.

O razprodavanji Matičinih knjig imam poročati to-le: Iz računa, o kterem bode poročal g. blagajnik, bode razvideli, da se je knjig prodalo za 110 gold. 47 kr. Ako se temu znesku prišteje še 74 gold. 68 kr., ki bi ga bil na kant prišli bukvar Oton Wagner imel plačati za prodane Matičine knjige, narastel bi na 185 gold. 15 kr. Zdi se mi potrebno, da to stvar nekoliko bolj razjasnim slavnemu odboru. — Po odborovem sklepu, da se družbine knjige na razprodajo dadé vsem bukvarjem, ki se oglašé za razprodavanje, izročilo se je tudi ljublj. knjigarju Wagner-ji 100 iztisov „Zgodovine“, „Koledarja“, „Vojvodstva kranjskega in Koroškega“, pa po 50 iztisov. Gosp. predsednik in poročajoči tajnik slišavša glas, da Wagner omahuje, zahtevala sta od njega račun, kteri je kazal, da je ta bukvar Matičinih knjig prodal toliko, da Matici po odbitih odstotkih, njemu privoljenih, ostaja 74 gold. 68 kr. Ker pa z računom ni poslal denarja, zato sva mu drugi dan vzela vse še neprodane iztise, za omenjeni znesek pa sva si za zastavo izbrala toliko — nemških in slovenskih — knjig, da Matica, ako se te knjige po nastavljeni ceni poprodajo, ne bode trpela nobene škode. Vrh tega je